

NÚCEM s odborníkmi zo zahraničia vyvíja kritériálne (overovacie) testy, ktoré budú komplexnejšie merať vedomosti a zručnosti žiakov

V priebehu troch júnových dní, od 26. do 28. júna 2019, Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania (ďalej NÚCEM) zorganizoval workshop pre odborníkov na tvorbu testov so zameraním na matematiku a slovenský jazyk. Išlo o prvý zo série workshopov európskeho strategického projektu, ktorý NÚCEM úspešne obhájil v roku 2017 v rámci Programu na podporu štrukturálnych reforiem, koordinovaného Európskou Komisiou. NÚCEM v spolupráci so zahraničnými expertmi a partnermi začína vyvíjať tzv. overovacie (kritériálne) testy ako vzorový model pre ich budúce zavedenie v širšom meradle na základných školách na Slovensku. Zahraničný projektový tím tvoria odborníci na štatistiku a metodiku meraní z Universität Stuttgart (Nemecko) a didaktickú evalváciu z inštitútu Innove v Tallinne (Estónsko).

Počas trvania projektu „*Vyvíjanie kritériálnych testov pre primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie na Slovensku*“ sa v období r. 2019 – 2021 uskutočnia v Bratislave štyri workshopy pre tvorcov testov a metodikov na externú evalváciu so zameraním na matematiku a slovenský jazyk a literatúru na základných školách. Prvý workshop, ktorý prebiehal v júni, bol zameraný na tvorbu testovacieho rámca (frameworku), teda plánu testu. Asi 40 účastníkov workshopu, medzi nimi zamestnanci NÚCEM, výskumníci z univerzít, učitelia zo základných škôl, vytvárajúci testy, získalo viac informácií o tom, aké typy testov sú zavedené na národnej úrovni na prvom a druhom stupni základných škôl v Nemecku a Estónsku. Lektori zo zahraničného projektového tímu z nemeckej Universität Stuttgart a z Innove v Estónsku vysvetlili slovenským odborníkom na testovanie, v čom sú podobnosti a odlišnosti ich národných testov v porovnaní s Testovaním 5 a 9 zavedeným na Slovensku. Kým testy na Slovensku sú normatívnymi (porovnávacími), v Nemecku a aj v Estónsku využívajú tzv. kritériálne (overovacie) testy.

„*Hlavný dôvod, pre ktorý sme si našli zahraničných partnerov z výskumných inštitúcií v týchto progresívnych európskych krajinách, bol ten, aby nám odovzdali ich skúsenosti so zavedením kritériálnych testov v ich systémoch vzdelávania,*“ vysvetlila riaditeľka NÚCEM Romana Kanovská. „*Na Slovensku nám už nestačí na základe výsledkov testov vedieť, že jeden žiak je úspešnejší ako druhý. Chceme tiež našim žiakom, ich rodičom a učiteľom povedať, aký vzdelávací obsah a zručnosti má daný žiak na výbornej úrovni, a naopak, kde má rezervy, resp. čo sa musí ešte lepšie doučiť a v čom by mu mal učiteľ pomôcť, aby zvládol nadväzujúce náročnejšie učivo. A práve to je podstata tzv. kritériálnych testov,*“ doplnila Kanovská. Slovensko chce získať odborné, metodické, ale aj praktické skúsenosti od zahraničných partnerov pri plánovaní inovácií v národných testovaniach v budúcich rokoch.

„*V Nemecku sme kritériálne testy zaviedli v úzkom prepojení s reformou obsahu vzdelávania. Tejto reforme predchádzal šok z veľkého neúspechu nemeckého vzdelávacieho systému v štúdii PISA 2000. Dôležité je však to, že kritériálne testy, a teda všetky aspekty či kritériá, ktoré pri hodnotení žiakov berieme do úvahy, sme zavádzali systematicky so zmenami v nemeckých učebných osnovách,*“ hovorí Leo van Waveren, projektový manažér a špecialista na štatistiku a metodológiu z Universität Stuttgart. „*Jednou z kľúčových dimenzií nášho kurikula sú aj detailne rozpracované kompetencie, ktoré tiež hodnotíme týmito testami,*“ dodáva odborník z nemeckej univerzity.

Úspešný vzdelávací systém v Estónsku je pre Slovensko z hľadiska hodnotenia žiakov zaujímavý aj v tom, že v školách využíva v čoraz väčšej miere elektronické testovanie. *„Testy z matematiky a estónskeho jazyka vypíňajú žiaci v treťom ročníku na základných školách len elektronicky. Postupne prechádzame na celoplošné elektronické testovanie aj u ôsmakov,“* uviedla vo svojom príspevku na júnovom workshope Gunda Tire, odborníčka na externú evalváciu a národná projektová manažérka pre meranie PISA z Estónska.

„Obe krajiny sú pre nás veľmi inšpiratívne. Rovnako aj na Slovensku v budúcnosti plánujeme v školách využívať čoraz viac počítačov na elektronické testovania podobne ako Estónci. Nemecko má veľmi dobre a detailne rozpracovanú metodiku overovacích testovaní, čo nás odborne inšpiruje a posúva ďalej,“ uzatvára Romana Kanovská.

Ďalšie tri projektové workshopy, ktoré budú viesť pre slovenských výskumníkov a odborníkov na testovanie zahraniční partneri z Nemecka a Estónska, sú plánované v období september 2019 až máj 2020. V projekte budú vytvorené vzorové kritériálne testy z matematiky a slovenského jazyka a literatúry pre žiakov 5. a 9. ročníka základných škôl. Tie budú následne experimentálne overené na pilotnej vzorke škôl.

Projekt s názvom **„Vyvíjanie kritériálnych testov pre primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie na Slovensku“** realizuje NÚCEM v rámci Programu na podporu štrukturálnych reforiem EÚ 2017 –2020 (SRSP). Ďalšie informácie sú sprístupnené na adrese: <https://www.finance.gov.sk/sk/medzinarodne-vztahy/europske-zalezitosti/srsp-structural-reform-support-programme/uspesne-projekty-programu-srsp-oktober-2017/>.